

คู่มือนวัตกรรม

สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการศึกษา
ด้วยรูปแบบ 4MIS MODEL

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดอุดรธานี
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนอย่างมุ่งมั่นหมาย พัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้อง และเหมาะสมกับการจัดการศึกษาของไทยภายใต้แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) มุ่งจัดการศึกษาให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All For Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs ๒๐๓๐) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อันจะให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการเรียนรู้ที่มีความชัดเจนส่งผลกับผู้เรียนโดยตรง

โดยการจัดทำคู่มือการบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model ในครั้งนี้จัดทำขึ้นโดยแบ่งเป็น ๓ ระยะ คือระยะที่ ๑ ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพคุณภาพการศึกษา ระยะที่ ๒ ออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการโดยยึดหลักการแนวคิด ทฤษฎี กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ประเภทต่างๆ กระบวนการ PDCA นำมาเป็นการเริ่มต้นในการออกแบบกระบวนการเพื่อพัฒนาระบบในการบริหารสถานศึกษา ๔M๑S model ที่พัฒนาขึ้นโดยมีเป้าหมายพัฒนาและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนออนไลน์ให้ทันสมัยในยุคดิจิทัล ระยะที่ ๓ ทดลองและใช้ ๔M๑S model เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามเป้าหมายที่กำหนดของสถานศึกษา ประเมิน สรุปผลการดำเนินการ

คู่มือการบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนเล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ภาควิชาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลในการจัดทำคู่มือการบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	๗
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์ในการจัดการนวัตกรรมการ	๑
๓. กรอบหลักการ/แนวคิดเพื่อการประเมินการจัดการนวัตกรรมการ	๒
บทที่ ๒ ข้อมูลองค์กร.....	๓
๑. ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา.....	๓
๒. อาณาเขต.....	๔
๓. วิสัยทัศน์.....	๖
๔. พันธกิจ.....	๖
๕. อัตลักษณ์.....	๖
๖. เอกลักษณ์.....	๖
๗. ทำเนียบผู้บริหาร.....	๘
๘. หน้าที่ในโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอวังสามหมอ.....	๙
บทที่ ๓ การบริหารจัดการนวัตกรรมการ	๑๐
๑. นโยบายการดำเนินงาน.....	๑๐
๒. นิยามของนวัตกรรมการ.....	๑๑
๓. ประเภทของนวัตกรรมการ.....	๑๑
๔. การบริหารจัดการนวัตกรรมการ ๔M๑S model.....	๑๑
๕. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	๑๒
๖. รูปแบบการมีส่วนร่วม.....	๑๒
๗. องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม.....	๑๓
๘. ขั้นตอนการออกแบบ รูปแบบการบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพ สู่ ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model.....	๑๓
๙. ปัจจัยความสำเร็จ.....	๒๑
๑๐ บทเรียนที่ได้รับ.....	๒๒

บทที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

นวัตกรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงบางส่วนจนสามารถพัฒนาต่อยอดคิดค้นจนเกิดสิ่งใหม่ทั้งมิติ ด้านผลิตภัณฑ์ มิติบริการ มิติกระบวนการทำงาน รวมถึงมิติรูปแบบการบริหารสถานศึกษาหรือภารกิจ ใหม่ขององค์กร (Business Model) ซึ่งสิ่งใหม่ที่ได้รับการปรับปรุง พัฒนาคิดค้นดังกล่าวต้องสามารถสร้างคุณค่า (Value) ใหม่ให้องค์กรและผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งอาจเป็นมิติทางการเงินหรือไม่ใช่ทางการเงิน นอกจากนี้นวัตกรรมไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะนวัตกรรมระดับองค์กรเท่านั้น แต่ยังสามารถเกิดขึ้นในระดับหน่วยงาน ในระดับกระบวนการ จนถึงระดับบุคคลโดยนวัตกรรมจำเป็นต้องถูกพัฒนาเชื่อมโยงบูรณาการมาจากรากฐาน ๓ ปัจจัย ได้แก่

๑. นวัตกรรมต้องเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
๒. นวัตกรรมต้องมีความใหม่ (Newness)
๓. นวัตกรรมต้องสร้างคุณค่าใหม่ (Value)

โดยนวัตกรรมสามารถยกระดับทำให้การบริหารสถานศึกษา ก้าวเข้าสู่มิติใหม่ ในการดำเนินการ ทั้งการสร้างคุณค่าให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดความคุ้มค่าสามารถตอบสนองต่อความต้องการ ความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จนกระทั่งเพิ่ม ศักยภาพด้านการแข่งขันในระดับหน่วยงานสถานศึกษาด้วยกัน นวัตกรรมไม่จำกัดอยู่ในเฉพาะขอบเขตงานของฝ่าย วิจัยและพัฒนาเท่านั้น นวัตกรรมมีความสำคัญต่อการดำเนินการในทุกแง่มุม ทุกกระบวนการ ทุกกระบวนการ และทุกหน่วยงาน ดังนั้นเพื่อให้นวัตกรรมเกิดขึ้นทั่วทั้งองค์กร และสามารถนำไปสู่องค์กรแห่งความยั่งยืน สถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการจัดการนวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม มีระบบและเป็นมาตรฐานในทุก ๆ ปัจจัยขับเคลื่อน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการให้นวัตกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์พันธกิจ จนพัฒนาสู่วัฒนธรรมองค์กร สถานศึกษาควรฝังหรือบูรณาการ นวัตกรรมไว้ในการทำงานประจำวัน และใช้ระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์กรสนับสนุน ให้เกิดนวัตกรรม เพราะนวัตกรรมเกิดจากการสะสมความรู้ขององค์กรและบุคลากรเป็นต้น จากหลักการที่ กล่าวถึงข้างต้นจึงทำให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินผลการจัดการนวัตกรรม ได้ดังนี้

๒. วัตถุประสงค์ในการจัดการนวัตกรรม

๑.๒.๑ เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร และบุคลากรรวมถึงผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการนวัตกรรม จนสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ ไปปรับปรุงพัฒนาคิดค้นให้เกิดนวัตกรรม ทั้งของผู้บริหาร และครู

๑.๒.๒ เพื่อให้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ มีการจัดการนวัตกรรมที่ยั่งยืนอย่างเป็นระบบ

๑.๒.๓ เพื่อให้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ สามารถดำเนินงานตามภารกิจต่างๆ ผ่านการใช้ความคิด สร้างสรรค์และนวัตกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้ดีขึ้น

๓. กรอบหลักการ/แนวคิดเพื่อการประเมินการจัดการนวัตกรรม

หลักเกณฑ์ประเมินการจัดการนวัตกรรมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ เกิดจากการประยุกต์หลักการ และแนวคิดการจัดการนวัตกรรมที่เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้ ปัจจัยภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการนวัตกรรม เช่น

๑. กรอบการบริหารจัดการความรู้ตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ
๒. กรอบการบริหารจัดการโดยใช้หลักการบริหาร ๔m๑s
๓. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ ผลการพัฒนากิจการความรู้ และนวัตกรรมในปีที่ผ่านมาของสถานศึกษา
๔. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้วงจร PDCA
๕. การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในการบริหารสถานศึกษา
๖. นโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความรู้และนวัตกรรม
๗. ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่สำคัญ ทั้งในระดับองค์กร สายงาน/ฝ่ายงาน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับ Knowledge Management (KM) และ Innovation เป็นตัวขับเคลื่อนความสำเร็จ เป็นต้น

บทที่ ๒

ข้อมูลองค์กร

ชื่อสถานศึกษา : ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ

ที่อยู่ : ส่วนราชการ ถนนวังสามหมอ – ศรีธาตุ อำเภอ/เขต : วังสามหมอ

จังหวัด : อุดรธานี

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๔๒-๓๘๗๖๖๙ เบอร์โทรสาร : ๐๔๒-๓๘๗๖๖๙

E-mail ติดต่อ : nfewangsammor@gmail.com

website <http://udon.nfe.go.th/wangsammor/>

สังกัด : สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดอุดรธานี กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

๑. ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา

๑.๑ ประวัติสถานศึกษา

ศูนย์บริการการศึกษานอกสถานศึกษาอำเภอวังสามหมอ สถานภาพเป็นสถานศึกษาในราชการบริหารส่วนกลาง สังกัดศูนย์การศึกษานอกสถานศึกษาจังหวัดอุดรธานี สำนักบริหารงานการศึกษานอกสถานศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งโดยกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศจัดตั้ง โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ ปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๑ ข้อ ๖ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกสถานศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยนายปราโมทย์ สุขุม รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จากหนังสือกรมการศึกษานอกสถานศึกษา ที่ ศธ ๑๑๐๓ / ๑๘๙๗ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๓๖ ซึ่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการฉบับนี้ทำให้ศูนย์บริการการศึกษานอกสถานศึกษาอำเภอ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ให้บริการการศึกษานอกสถานศึกษาแก่ประชาชนทั่วประเทศถึง ๗๘๙ แห่ง ศูนย์บริการการศึกษานอกสถานศึกษาอำเภอวังสามหมอเป็นศูนย์บริการการศึกษานอกสถานศึกษาอำเภอ ลำดับที่ ๑๑ ของจังหวัดอุดรธานี ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ในการกระจายอำนาจสู่อำเภอ เพื่อให้ศูนย์บริการการศึกษานอกสถานศึกษาอำเภอ เป็นสรรพกำลังในการขยายฐานการให้บริการด้านการศึกษานอกสถานศึกษา ไปสู่ประชาชนผู้พลาดโอกาสอย่างทั่วถึง

ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ศูนย์บริการการศึกษานอกสถานศึกษาอำเภอวังสามหมอ ได้เปลี่ยนสังกัดจากกรมการศึกษานอกสถานศึกษา ตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ กรมการศึกษานอกสถานศึกษา เปลี่ยนเป็นสำนักบริหารงานการศึกษานอกสถานศึกษา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ศูนย์บริการการศึกษานอกสถานศึกษาอำเภอวังสามหมอ ได้เปลี่ยนเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุดรธานี สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัตินี้ ยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลคือ เปลี่ยนจากสำนักงาน กศน. ในสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ และโอนกิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิหนี้ ภาระผูกพันทั้งปวง และอัตรากำลังของสำนักงาน กศน. ไปเป็นของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ พร้อมได้ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เปลี่ยนชื่อย่อจาก กศน.อำเภอ เป็น สกร.ระดับอำเภอ และ กศน.ตำบล เป็น

ศกร.ระดับตำบล แทน ในปัจจุบันมีศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอมีอาคารเอกเทศในการบริหารจัดการ ดังนี้

๑.๒ อาคารห้องสมุดประชาชน อนุบาลโย (ภูค้อ)อุบลรัตน์ สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยพระอาจารย์ชาญยุทธ ชิตินทรีย์โย (เจ้าอาวาส) วัดอนุบาลโย ภูค้อ ตำบลผาสุก อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี บริจาคเงินสมทบกับเงินงบประมาณ การศึกษานอกสถานศึกษาเพื่อสร้างอาคารห้องสมุดประชาชนตามแบบมาตรฐานซึ่งนายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์ รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยให้เกียรติเป็นประธานพิธีเปิดอาคาร ซึ่งปัจจุบันเป็นอาคารห้องสมุดที่จัดบริการการเรียนรู้

๑.๓ อาคารพระครูวิชัยคุณวัตร สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยพระครูวิชัยคุณวัตร (พระอาจารย์ชาญยุทธชิตินทรีย์โย) ร่วมกับเจ้าของร้านแฮมป์เน้อย่างเกาหลี จังหวัดขอนแก่น และประชาชนชาวอำเภอวังสามหมอ ก่อสร้างอาคารซึ่ง นายชาติชาติรี โยสีดา อธิบดีกรมการศึกษานอกสถานศึกษาได้เป็นเกียรติเป็นประธานพิธีเปิดอาคาร วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๖ ปัจจุบันเป็นอาคารสำนักงานศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ

๑.๔ อาคารสำนักงานการประถมศึกษาปี พ.ศ. ๒๕๔๖ สำนักงานการประถมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาที่ ๒ ได้มอบให้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอบริหารเป็น กศน.ตำบล วังสามหมอ/ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเขตเทศบาล ตำบลวังสามหมอ

๑.๕ อาคารเอนกประสงค์สำนักงานการประถมศึกษา ปัจจุบันศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ ได้ต่อเติมเป็นอาคาร ฝ่ายวัดผล และประเมินผล และห้องพักครู

๑.๖ อาคารห้องประชุม บ้านวังไม้ ปัจจุบันจัดเป็นสถานที่ประชุม จัดกิจกรรมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ และเป็นห้องประชุมบรรยายศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๑.๗ บ้านวังไม้พอเพียง จำลองชีวิตความเป็นอยู่แบบพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๘ บ้านวังไม้ Learning การเรียนรู้ตามอัธยาศัย จัดเป็นศูนย์สาธิตการขยาย

๒. อาณาเขต

๒.๑ ลักษณะที่ตั้ง

อำเภอวังสามหมอ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดอุดรธานี ห่างจากตัวจังหวัดอุดรธานี ประมาณ ๑๐๓ กิโลเมตร บ้านหนองแวงเจริญ หมู่ที่ ๕ ตำบลวังสามหมอ

๒.๒ อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	จรดอำเภอไชยวาน (จังหวัดอุดรธานี) อำเภอส่องดาว (จังหวัดสกลนคร)
ทิศตะวันออก	จรดกับอำเภอนิคมน้ำอูน อำเภอกุศบาก (จังหวัดสกลนคร) และอำเภอคำม่วง (จังหวัดกาฬสินธุ์)
ทิศใต้	จรดกับอำเภอสามชัย อำเภอหนองสูงศรี อำเภอท่าคันโท (จังหวัดกาฬสินธุ์)
ทิศตะวันตก	จรดกับอำเภอศรีธาตุ (จังหวัดอุดรธานี)และอำเภอไชยวาน

๒.๓ การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอวังสามหมอแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๖ ตำบล ๗๒ หมู่บ้าน

๑. หนองกุ้งทับม้า	๑๑ หมู่บ้าน
๒. หนองหญ้าไซ	๙ หมู่บ้าน
๓. บะยาว	๑๒ หมู่บ้าน
๔. ผาสุก	๑๘ หมู่บ้าน
๕. คำโคกสูง	๙ หมู่บ้าน
๖. วังสามหมอ	๑๓ หมู่บ้าน

๒.๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น

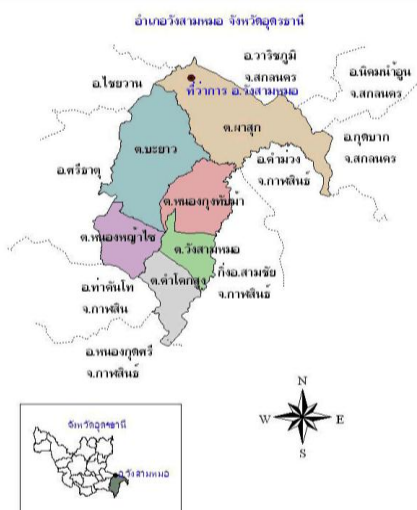
ท้องที่อำเภอวังสามหมอประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗ แห่ง ได้แก่

- เทศบาลตำบลวังสามหมอ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลวังสามหมอ
- เทศบาลตำบลลำพันชาด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวังสามหมอ (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลวังสามหมอ)
- เทศบาลตำบลผาสุก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลผาสุกทั้งตำบล
- เทศบาลตำบลหนองหญ้าไซ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองหญ้าไซทั้งตำบล
- เทศบาลตำบลบะยาว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบะยาวทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุ้งทับม้า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองกุ้งทับม้าทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลคำโคกสูง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคำโคกสูงทั้งตำบล

๒.๕ สภาพภูมิประเทศ/ภูมิอากาศ

อำเภอวังสามหมอ เป็นที่ราบสูง มีภูเขาสลับกับที่ราบตลอดพื้นที่ ทางทิศใต้ติดกับเขื่อนลำปาว ทำให้พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำและห้วยไหลผ่านหลายสาย มีฤดูกาล ๓ ฤดู คือ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อนมีความหลากหลายทางชีวภาพ มีอาหารป่าให้จัดเก็บทุกฤดู

๒.๖ เนื้อที่อำเภอวังสามหมอมิพื้นที่ทั้งสิ้น ๗๒๗.๓ ตารางกิโลเมตร โดยประมาณ

รูปภาพที่ ๑ เนื้อที่อำเภอวังสามหมอ

๓. วิสัยทัศน์

“ผู้รับบริการชาวอำเภอวังสามหมอทุกช่วงวัยได้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็น และสมรรถนะที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมบนรากฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

๔. พันธกิจ

๑. จัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ สอดคล้อง กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อยกระดับการศึกษาและพัฒนาสมรรถนะ ทักษะการเรียนรู้ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ก้าวสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

๒. พัฒนาหลักสูตร รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดและประเมินผลในทุกรูปแบบให้มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้และบริบทในปัจจุบัน

๓. ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา และนำเทคโนโลยีมาพัฒนาเพื่อเพิ่มช่องทางและโอกาส การเรียนรู้ รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดและให้บริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง

๔. ส่งเสริมสนับสนุน แสวงหา และประสานความร่วมมือเชิงรุกกับภาคีเครือข่าย ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนและจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบต่างๆ ให้กับประชาชน

๕. พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีเอกภาพ เพื่อการบริหารราชการที่ตึบหลักของธรรมาภิบาล มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

๖. ยกระดับการบริหารและการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณธรรมและจริยธรรมที่ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

๕. อัตลักษณ์ “ความรู้ดี มีอาชีพ”

๖. เอกลักษณ์ “เศรษฐกิจพอเพียง”

๗. ทำเนียบผู้บริหาร

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
๑.	นางนลินี ศรีสารคาม จันทร์ตรี	หัวหน้าศูนย์ผู้อำนวยการ	พ.ศ. ๒๕๓๗– พ.ศ. ๒๕๔๘
๒.	นางสาวจิตาภา เปตมานัง	ผู้อำนวยการ	พ.ศ. ๒๕๔๘ – พ.ศ. ๒๕๔๙
๓	นายสมัย แสงใส	ผู้อำนวยการ	พ.ศ. ๒๕๕๐ – พ.ศ. ๒๕๕๒
๔.	นายชากล้า สงวนนาม	ผู้อำนวยการ	พ.ศ. ๒๕๕๒ – พ.ศ. ๒๕๖๕
๕	นางจิรประภา พิทักษ์สกุลพงศ์	ผู้อำนวยการ	พ.ศ. ๒๕๖๕ - ปัจจุบัน

ตารางที่ ๑ ทำเนียบผู้บริหาร

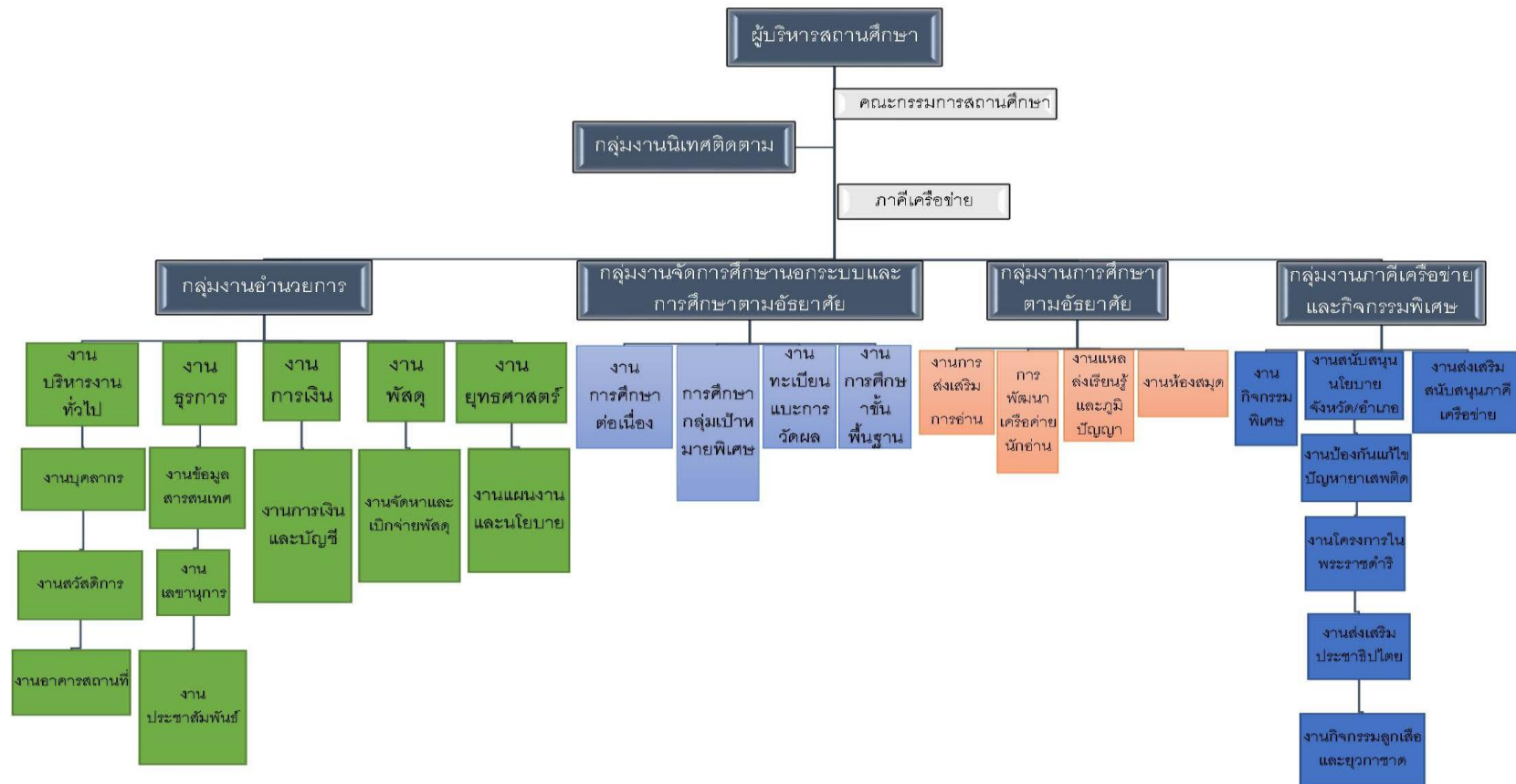
๗.๑ การบริหารงานด้านบุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ บริหารงานโดย นางจิรประภา พิทักษ์สกุลพงศ์ เป็นผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ มีบุคลากร ทั้งหมด จำนวน ๓๓ คน ประกอบด้วย

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
๑.	นางจิรประภา พิทักษ์สกุลพงศ์	ผอ.ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ
๒.	นายณัฐพงศ์ โสภิน	ครู ชำนาญการ
๓.	นางสาวกัญฐิธัญญา ผดุงไธย	ครู
๔.	นางวงจันทร์ วรรณโนมัย	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๕.	นางสมบูรณ์ สืบน้อย	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๖.	นางสาวนลธิชา จันทรา	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๗.	นายอนันต์ โชติรักษา	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๘.	นางสาวสุภาพร ฤทธิพันธ์	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๙.	นางสาวชไมพร เหล่ารัตน์ศรี	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๑๐.	นายสิทธิชัย ศรีหลิ่ง	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๑๑.	นางอรรณณ ศรีหริ่ง	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๑๒.	นายครรชิต เพชรบุรมย์	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๑๓.	นางวิมล โสภิน	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๑๔.	นายปริญญ์ แก้ววิชัย	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๑๕.	นางสาวดวงกมล แสนวงศ์	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๑๖.	นายอุทัย เหล่ามาลา	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๑๗.	นางสาวศศิธร กองแก้ว	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๑๘.	นางสาวแคทรียา พิทักษ์	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๑๙.	นายชาญชัย ศรีประเสริฐ	พนักงานราชการ (ครู กศน.ตำบล)
๒๐.	นายสุริยะ สืบน้อย	ครู ศรช.
๒๑.	นายชลนัฐ โพธิ์ศรี	ครู ศรช.
๒๒.	นางสาวภาวรินทร์ นาสิทธิย์	ครู ศรช.
๒๓.	นางกัลยาณี เหล่ามาลา	ครู ศรช.
๒๔.	นางสาวกัททิรา ทองเพ็ญ	ครู ศรช.
๒๕.	นางสาวรัชนิกร วงศ์คร	ครู ศรช.
๒๖.	นาย ศรายุ ไพศาล	ครู ศรช.
๒๗.	นายอริวัฒน์ ศรีสุวรรณ	ครู ศรช.
๒๘.	นางสาวจุฑามาศ อินทรสอน	ครู ศรช.
๒๙.	นายสังวาล โสตามา	ครูผู้สอนคนพิการ
๓๐.	นางมณีนร ชินวรรณ	ครูผู้สอนคนพิการ
๓๑.	นางสาวอารีวรรณ เล็กจามร	พนักงานทำความสะอาด
๓๒.	นายธงชัย สิทธิโชติ	พนักงานบริการ
๓๓.	นางสาวสุพรรณษา ปัตถาวะโร	บรรณารักษ์

๗.๒ การจัดตั้งกลุ่มผู้เรียนในบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอน

๑. ข้าราชการครู	รับผิดชอบนักศึกษา ๒๐ - ๒๕ คน ต่อ ๑ กลุ่ม
๒. ครู ทัศน.ตำบล	รับผิดชอบนักศึกษา ๔๐ - ๔๕ คน ต่อ ๑ กลุ่ม
๓. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	รับผิดชอบนักศึกษา ๘๐ - ๘๕ คน ต่อ ๑ กลุ่ม
๔. ครูผู้สอนคนพิการ	รับผิดชอบนักศึกษากลุ่มเป้าหมายพิเศษ ๒๐ คนต่อ ๑ กลุ่ม
และนักศึกษาปกติ ๒๐ คน ต่อ ๑ กลุ่ม

๘. หน้าที่ในโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ

แผนผังที่ ๑ โครงสร้างการบริหาร สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ

บทที่ ๓

การบริหารจัดการนวัตกรรม

๑. นโยบายการดำเนินงาน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการนวัตกรรมและ นำนวัตกรรมมาเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนองค์กร โดยสนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และผลักดันการนำ นวัตกรรม การบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model ให้อยู่ในทุก กระบวนการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นรวมทั้ง สนับสนุนให้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ซึ่งจะสร้างความ ได้เปรียบทางการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดนโยบายการกำกับดูแลที่ดีด้านการบริหาร จัดการนวัตกรรม (Innovation Management : IM) เพื่อใช้เป็นกรอบ ในการบริหารจัดการของศูนย์ส่งเสริม การเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ ดังต่อไปนี้

๑. มุ่งมั่นสนับสนุน และสร้างบรรยากาศด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการจัดการนวัตกรรม ให้เกิดการมีส่วนร่วม ทั้งมิติด้านบริการ กระบวนการทำงาน รูปแบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม สามารถสร้าง คุณค่าใหม่ (Value) ให้แก่องค์กร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรได้อย่างเป็นธรรม

๒. ส่งเสริมการนำนวัตกรรม ๔M๑S model มาสนับสนุนในทุกกระบวนการทำงาน เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพผลิต (Productivity) และเพิ่มโอกาสในการดำเนินงานขององค์กรสู่ความยั่งยืน

๓. กำหนดให้มีการเสริมสร้าง วิสัยทัศน์ และทัศนคติของบุคลากรรวมถึงการส่งเสริมค่านิยมและ เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม

๔. กำหนดให้มีการส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ วังสามหมอ มีการดำเนินงานด้านนวัตกรรมโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพ อย่างต่อเนื่อง

๕. กำหนดให้มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการนำความรู้ที่ได้จากการ แลกเปลี่ยนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งหวัง ผู้บริหาร บุคลากร ครู ผู้เรียน เกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะ และมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ องค์กรอย่างต่อเนื่อง

๖. กำหนดให้มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการนำความรู้ที่ได้จากการ แลกเปลี่ยนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งหวังให้พนักงานเกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะและมีทัศนคติที่ ดีต่อการปฏิบัติงาน เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

๗. กำหนดให้มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้บุคลากร เข้าถึงองค์ความรู้ได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว

๘. กำหนดให้ผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมในการจัดการนวัตกรรมดังกล่าว และมีหน้าที่ในการสนับสนุน ด้านทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์แห่งนโยบายนี้

๒. นิยามของนวัตกรรม

“นวัตกรรม คือ การคิดสร้างสรรค์ พัฒนา ทบทวน และปรับปรุงระบบงาน กระบวนการทำงาน ผลิตภัณฑ์และบริการ จากองค์ความรู้ เทคโนโลยี และหรือนวัตกรรมที่ใช้อยู่แล้ว ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ สะท้อนได้จากคุณภาพ ประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพของ การดำเนินงาน และขีดความสามารถในการแข่งขันที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ”

ตามนิยามตามเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพรัฐวิสาหกิจ (SEPA) ของสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ให้ความหมายว่า

“นวัตกรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเพื่อปรับปรุงผลิตภัณฑ์ โปรแกรม บริการ กระบวนการ หรือประสิทธิภาพขององค์กร รวมทั้งสร้างมูลค่าใหม่ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการรับเอาความคิด กระบวนการ เทคโนโลยี หรือผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจเป็นของใหม่หรือนำมาปรับใช้เพื่อการใช้งานในรูปแบบใหม่”

ดังนั้น จากนิยามของนวัตกรรมทั้ง ๒ แบบตามข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณาตามองค์ประกอบ ของความหมายของนวัตกรรมให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ จะพบว่านวัตกรรม คือ

๑. ความคิดใหม่ๆ (New Ideas)
๒. นำไปทำให้เป็นรูปธรรม (Implementing)
๓. สร้างมูลค่าให้แก่องค์กรได้ (Create Value)

๓. ประเภทของนวัตกรรม

จัดแบ่งประเภทของนวัตกรรมออกเป็น ๔ ด้าน ตามคุณค่าที่ได้รับจากการสร้างสรรค์นวัตกรรมนั้น ได้แก่

๑. ด้านผลิตภัณฑ์ บริการ และตลาด (Product/Service/Market) เป็นนวัตกรรมที่ สร้างสรรค์เพื่อตอบสนองการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ หรือการตอบสนองกิจกรรมทางด้านการตลาดต่าง ๆ
๒. ด้านกระบวนการ หรือการปฏิบัติงาน (Process/Operation) เป็นนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองการปรับปรุงประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานหรือกระบวนการปฏิบัติด้านต่างๆ เช่น การเพิ่มคุณภาพ การลดเวลาปฏิบัติงาน การลดต้นทุน เป็นต้น
๓. ด้านสังคม (Social) เป็นนวัตกรรมที่สร้างสรรค์เพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาของผู้ที่มี รายได้ต่ำของสังคม ชุมชน หรือเพื่อความยั่งยืนขององค์กร โดยเน้นการช่วยเหลือหรือพัฒนาสังคม หรือชุมชน มากกว่าการมุ่งดูแลองค์กรหรือแก้ไขปัญหาขององค์กร
๔. ด้านรูปแบบทางธุรกิจ (Business Model) เป็นนวัตกรรมที่สร้างสรรค์เพื่อการปรับปรุง โครงสร้างการทำธุรกิจขององค์กร ที่อาจดำเนินการร่วมกับคู่ความร่วมมือ พันธมิตร และผู้มีส่วนได้เสียจาก ภายนอกองค์กร

๔. การบริหารจัดการนวัตกรรม ๔M๑S model

รูปแบบการบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพ สู่ ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดย การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model เป็นรูปแบบที่ได้สังเคราะห์มาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเชื่อมโยงให้มี ความสอดคล้องเป็นวงจรคุณภาพเชิงระบบ อีกทั้งยังใช้หลักการบริหารต่างๆ เช่น หลักธรรมาภิบาล

หลักการสร้างทีมงาน หลักการนิเทศแบบกัลยาณมิตร วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) หลักการวางแผน ฯลฯ ซึ่งรายละเอียดของขั้นตอน ในการใช้รูปแบบการบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔MoS model มีดังนี้

การบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔MoS model มาจาก สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ ยกร่างและออกแบบโดย นางจิรประภา พิทักษ์สกุลพงศ์ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ ปี พ.ศ.๒๕๖๖ และทีมบริหารสถานศึกษา โดยดำเนินการผ่านความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ทดลองใช้ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา นำมาใช้จนถึงปัจจุบัน

๕. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน ได้เข้ามามีส่วนในการคิด ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงานจึงก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน ผู้ผูกมัดและตกลงใจร่วมกันในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์ ได้แก่

๑. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิด ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งดีกว่าการคิด และตัดสินใจเพียงคนเดียว
๒. การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นการลดการต่อต้านและก่อให้เกิดการยอมรับมากขึ้น
๓. การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดี สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
๔. การมีส่วนร่วมทำให้การตัดสินใจมีคุณภาพและทำให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นได้

๖. รูปแบบการมีส่วนร่วม

๑. รูปแบบคณะกรรมการเพื่อการปรึกษาหารือ (Consultine Management) ในการดำเนินงานปรึกษาหารือเพื่อช่วยตัดสินใจ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครอง ครู และผู้เรียน เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำงานและร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จ
๒. รูปแบบการร่วมเสนอแนะ (Suggestion System) เป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วม โดยวิธีการจัดประชุมรับฟังข้อเสนอแนะ การเสนอแนะในแบบฟอร์ม การเสนอแนะผ่านเทคโนโลยี เป็นต้น
๓. รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นทีม (Team Working) เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนรวมคร่วมทำ โดยใช้กระบวนการทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มคุณภาพ
๔. รูปแบบการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของรับผิดชอบงานบริหาร เช่น การใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมอาภรณ์สมผสานโดยใช้หลายวิธีการในการทำงานขึ้นอยู่กับสภาพของงาน

๗. องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

บุคคล	ผู้บริหาร	กระบวนการบริหาร	กระบวนการบริหาร
- คณะกรรมการ - สถานศึกษา - ผู้เชี่ยวชาญ - ผู้ปกครอง - ครู - ผู้เรียน	- ภาวะผู้นำ - ประสานงาน - ทีมงาน - กลยุทธ์ - เครือข่าย	- SWOT - Planing - Doing - Checking - Action	- กลุ่มอำนวยการ - กลุ่มงานจัดการศึกษา - นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย - กลุ่มงานภาคีเครือข่ายและกิจกรรมพิเศษ

ตารางที่ ๓ องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

๘. ขั้นตอนการออกแบบ รูปแบบการบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model

๘.๑ ระยะที่ ๑ ศึกษาสภาพปัญหา จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค

สถานศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นบริบทของสถานศึกษา ในปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ พบว่าปัจจัยนำเข้าขาดปัจจัยด้านความพร้อม ซึ่งจะต้องดำเนินการในเชิงระบบ ปัจจัยด้านกระบวนการ ขาดทิศทางการกระบวนการพัฒนา วงจรคุณภาพที่นำมาใช้เป็นมิติของการ ขับเคลื่อนจากวงจรเริ่มต้น-จนถึงวงจรสุดท้ายที่ส่งผลถึงความสำเร็จ สถานศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลบริบทที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบแนวคิดสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ตามนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด บริบท สถานการณ์และสภาพแวดล้อมปัจจุบัน ตลอดจนปัญหาความต้องการของผู้ปกครองผู้เรียน ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา และข้อมูลผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยใช้ Swot Analysis เป็นเครื่องมือสรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

๘.๑.๑ กระบวนการ/วิธีการดำเนินงานของสถานศึกษา

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ เน้นการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมให้การบริหารงาน มีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง (SWOT) และใช้กระบวนการ PDCA ในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมได้เข้ามามีส่วนในการคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน ให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ผูกมัดและตกลงใจร่วมกันในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย
๒. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อเป็นที่ปรึกษาหารือในการดำเนินงาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำงานและร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จ
๓. มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา เพื่อเสนอและรับฟังแนวคิดการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ ของสถานศึกษา
๔. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ
๕. มีการประชุมชี้แจงคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อ

จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๖. คณะกรรมการสถานศึกษามีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญที่จะกำหนดโครงสร้างของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีการใช้ข้อมูลความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น หรือผู้รับบริการ อัตลักษณ์ของสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

๗. สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยได้มีการวิเคราะห์สภาพปัญหา ข้อเสนอแนะ จากการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยรับคำแนะนำและได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

๘.๑.๒ ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น และร่องรอย หลักฐานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามสภาพจริง

๑. รายงานการประชุม

๒. คำสั่งแต่งตั้งมอบหมายการปฏิบัติงานประจำปี

๓. ข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น หรือผู้เรียน

๔. เป้าหมายการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

๕. มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๖. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๗. แผนการปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

๘.๑.๓ ผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา

(มาตรฐานที่ ๓ ซึ่งเป็นมาตรฐานการศึกษา ที่สามารถใช้ผลการประเมินคุณภาพร่วมกันได้ ทั้งการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัย)

๘.๑.๔ จากการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ในมาตรฐานที่ ๓ คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา อยู่ในระดับ ยอดเยี่ยม มีคะแนนรวมเท่ากับ ๒๘.๑๐ คะแนน ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพ

มาตรฐานที่ ๓ คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาพบว่า สถานศึกษามีจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา ดังนี้

๑. จุดเด่น

ผู้บริหาร บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และปกครองแบบพี่ปกครองน้อง ทำให้ได้รับความไว้วางใจและความศรัทธาจากครู ส่งผลให้การดำเนินงานราบรื่น ไม่มีข้อขัดข้อง เกิดการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการพัฒนางานไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีระบบการประกันคุณภาพและการดำเนินงานตามวงจร PDCA อย่างครบถ้วน ชุมชน ภาศิเครือข่ายให้ความร่วมมือในการการกิจกรรมทุกกิจกรรมของ สกร.อำเภอวังสามหมอเป็นอย่างดี ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ยึดเอาบริบทของชุมชนเป็นที่ตั้ง มีการทำงานเป็นทีม มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีการเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีการทำงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

๒. จุดที่ควรพัฒนา

คณะครู สกร. ยังขาดทักษะในด้านงานวิชาการ มักจะเน้นการปฏิบัติจริง ทำให้ในการบริหารจัดการในด้านข้อมูลยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้ Digital Platform เข้ามาใช้ในการดำเนินงานของสถานศึกษาควรจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน

๘.๒ ระยะที่ ๒ การออกแบบการบริหารจัดการ

๘.๒.๑ ขึ้นออกแบบร่างรูปแบบการบริหาร (Model) ที่เป็นเอกลักษณ์สอดคล้องกับ

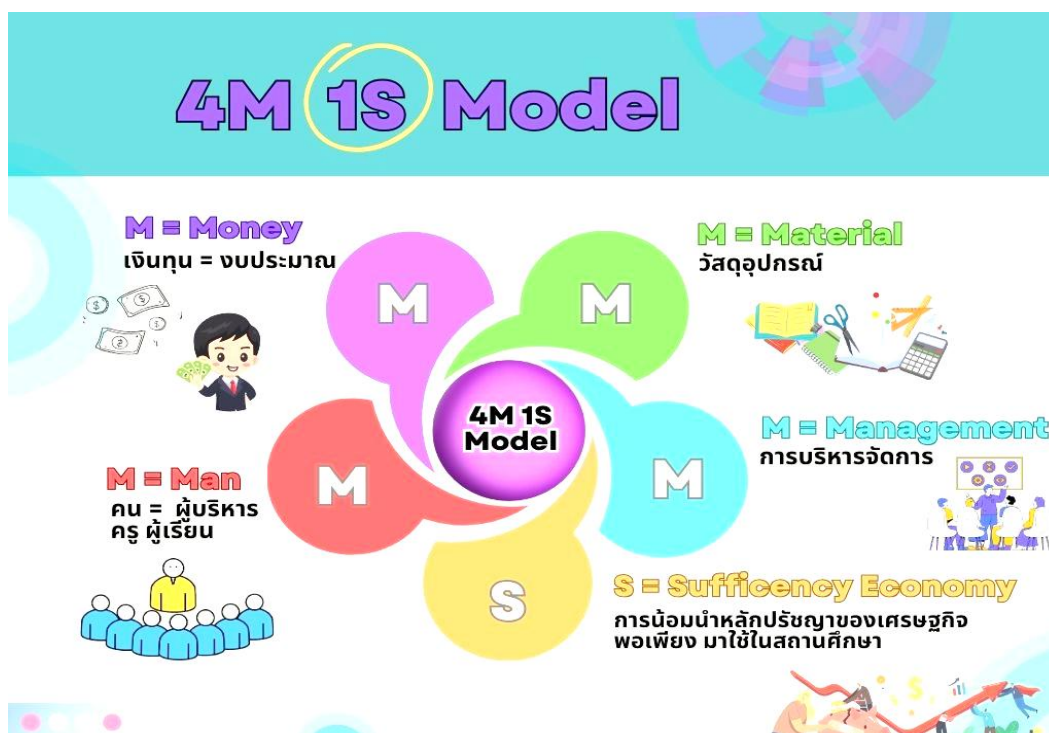
บริบทของสถานศึกษาสถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ โดยการศึกษาหลักการบริหาร หลักการมีส่วนร่วมหลักการยกระดับคุณภาพการศึกษา หลักการนิเทศการศึกษา และอื่นๆ รวมถึงวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง ได้ยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการ จากหลักการ แนวคิด เหตุผลและความจำเป็นของทิศทางการพัฒนาประเทศ จึงนำกระบวนการ “สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔ MoS model เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย พัฒนาระบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดการศึกษาของไทยภายใต้แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) มุ่งจัดการศึกษาให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักการจัดการศึกษาที่มีทางเลือก (Thailand Zero Dropout) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All For Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs ๒๐๓๐) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ที่มีความชัดเจน ส่งผลกับผู้เรียนโดยตรง เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีองค์ประกอบ ๓ องค์ประกอบดังนี้

๑. กลุ่มอำนวยการ
๒. กลุ่มงานจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๓. กลุ่มงานภาคีเครือข่ายและกิจกรรมพิเศษ

๘.๒.๒ ขึ้นออกแบบร่างรูปแบบการบริหาร (๔ MoS Model) ที่เป็นเอกลักษณ์

ผู้บริหารมีนวัตกรรม/รูปแบบ/วิธีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่ นวัตกรรม/วิธีการ/รูปแบบ (Model) อย่างไร การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๔M ๑S Model

รูปภาพที่ ๒ แบบร่างรูปแบบการบริหาร ๔M๑S Model

M = MAN	หมายถึง คน ผู้บริหาร ครู บุคลากรและผู้เรียน
M = Money	หมายถึง เงินทุน งบประมาณ เงินสนับสนุนต่างๆ
M = Material	หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรที่ใช้ในสถานศึกษา
M = Management	หมายถึง การบริหารจัดการ
S = Sufficiency Economy	หมายถึง การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษา

นางจิรประภา พัทธกิจสกุลพงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ ได้น้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการบริหารด้านการครองตน ครองคน ครองงาน ซึ่งมีหลักการบริหารตามรูปแบบ ๔M ๑S MODEL เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน อย่างเป็นระบบที่ต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

M (MAN) คน ผู้บริหาร ครู บุคลากรและผู้เรียน มีการบริหารจัดการกำลังคนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน พัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรครู โดยการจัดทำโครงการพัฒนา บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานที่ดี เช่น ร่วมแสดงความยินดี นายณัฐพงศ์ โสภิน ข้าราชการครู ได้รับคัดเลือกเป็น “บุคลากร ครู สกร.ดีเด่น” นางอรรณณ ศรีหรั่ง ได้คัดเลือกให้รับรางวัล “ครูดี ศรีชาววัง” ประเภทครูผู้สอน นางวิมล โสภิน ครูกศน.ตำบล ได้รับคัดเลือกเป็น “บุคลากร ครู สกร.ดีเด่น” เป็นต้น

M (Money) เงินทุน งบประมาณ เงินสนับสนุนต่างๆ การบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการจัดสรรตามโครงการกิจกรรมให้ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ ได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีค่าร้อยละในการเบิกจ่ายและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีไตรมาสที่ ๑ สูงสุด อันดับที่ ๒ ของสำนักงานประจำจังหวัดอุดรธานี

M (Material) วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรที่ใช้ในสถานศึกษา การบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ และสาธารณูปโภคในสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คู่มือต่างๆ ในการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ให้เกิดการสิ้นเปลือง โดยการคำนึงถึงคุณภาพและความทันสมัย ได้รับรางวัลเป็นสถานศึกษาที่มีการลดการใช้พลังงานไฟฟ้าประจำเดือน พฤศจิกายน สูงสุด ระดับดีเยี่ยม อันดับที่ ๒ ของสำนักงานประจำจังหวัดอุดรธานี

M (Management) การบริหารจัดการ กระบวนการในการบริหารจัดการ ควบคุมและประสานงาน โดยรวมทรัพยากรทั้ง ๓ อย่าง (บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์) ให้ลงตัวและสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

S (Sufficiency Economy) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และประชาชนภายในอำเภอวังสามหมอ เช่น การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมการเรียนรู้การคัดแยกขยะ กิจกรรมการเรียนรู้เกษตรผสมผสาน กิจกรรมการเรียนรู้การกรีดยางพารา กิจกรรมการเรียนรู้การแต่งกาย ชุดภูไทบ้านเลื่องก่อน กิจกรรมการเรียนรู้การทำปลาสามปลาตะเพียน กิจกรรมการเรียนรู้การปลูกอ้อยพันธุ์ขอนแก่น ๓ เป็นต้น

โดยองค์ประกอบทั้ง ๓ องค์ประกอบนี้ จะถูกนำไปสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาที่มีกระบวนการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ด้วยวงจรคุณภาพ เดมมิง P-D-C-A หรือ วงจรเต็มมิง (Deming Cycle) ซึ่งเป็นแนวคิดในการพัฒนาการทำงานเพื่อควบคุมคุณภาพงานให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบไปด้วย ๔ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ การวางแผน (P: Plan) คือ การบริหารงานของสถานศึกษาสกร.ระดับอำเภอวังสามหมอแบ่งโครงสร้างบริหารงาน ๓ ฝ่าย ได้แก่ กลุ่มอำนวยการ กลุ่มงานจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และกลุ่มงานภาคีเครือข่ายและกิจกรรมพิเศษ โดยผู้บริหารยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน คือคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและผู้เชี่ยวชาญ (Human) ร่วมกันกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานโดยการศึกษายุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕) นโยบายรัฐบาล เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และ (ร่าง) แผนปฏิบัตินโยบาย ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ของกระทรวงศึกษาธิการ และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สภาพความต้องการ ปัญหา สาเหตุ ความจำเป็น (Design) เพื่อหาแนวทางในการเตรียมการและเตรียมความพร้อม (Anticipation) จัดการศึกษาของสถานศึกษาสกร.ระดับอำเภอวังสามหมอจากนั้นนำผลจากการวิเคราะห์มากำหนด อัตลักษณ์

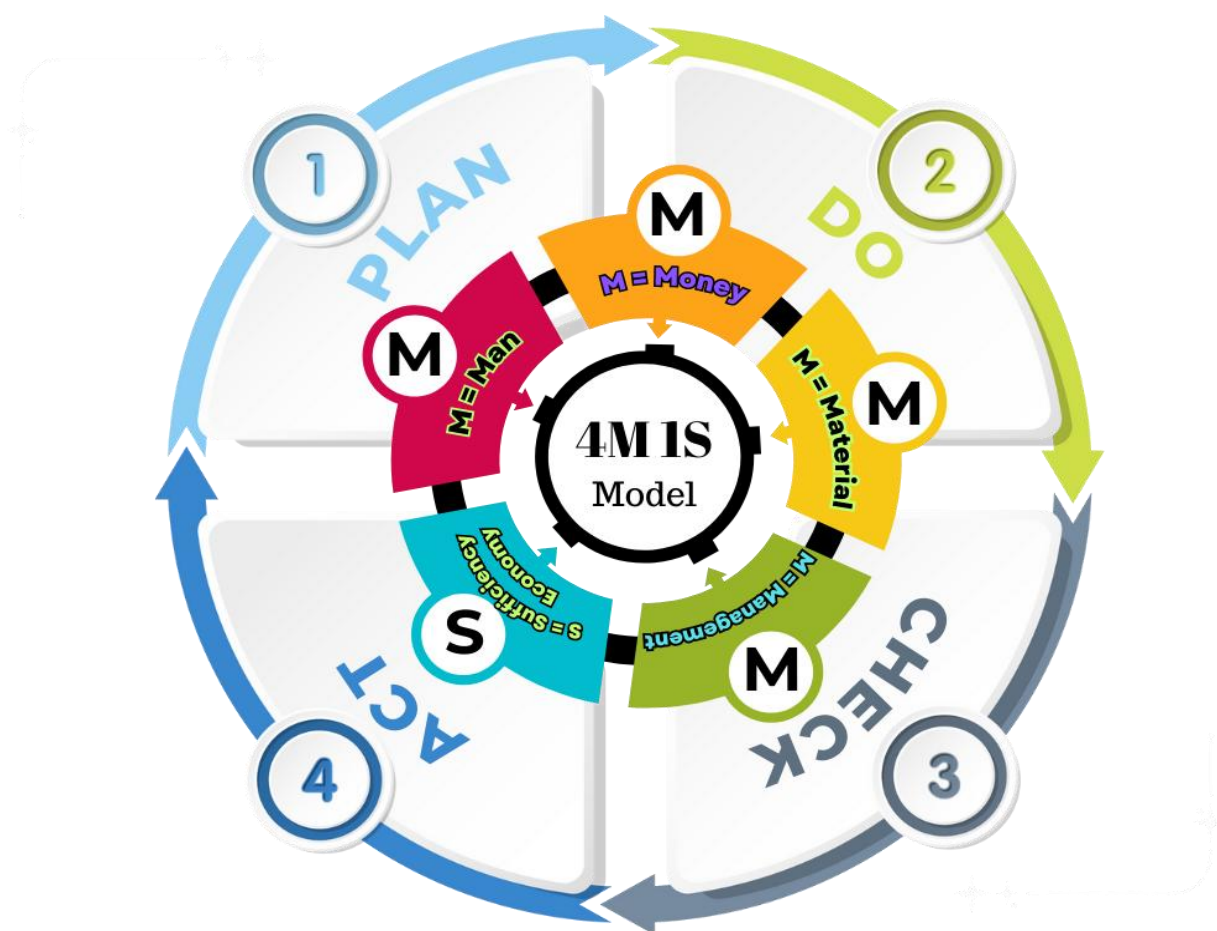
ประจำสถานศึกษา เอกลักษณ์ คำนิยมองค์กร วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาพันธกิจ กลยุทธ์ และยุทธศาสตร์ เพื่อวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษาต่อไป มีการวิเคราะห์หลักสูตรที่หลากหลาย สร้างเครือข่ายการจัดการศึกษา (Network) เพื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและหลักสูตรให้มีความหลากหลายและเหมาะสม (Needs) จัดองค์กรสนับสนุนการจัดการศึกษา (Organization) โดยการทำข้อตกลงร่วมกับองค์กรและสถาบันต่างๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ในระดับจังหวัดและภูมิภาคให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อจัดการศึกษาได้อย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นตอนที่ ๒ การปฏิบัติ (D: Do) คือ การนำแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงานมาสู่การ ปฏิบัติ (Design) โดยสถานศึกษายึดหลักการบริหารจัดการสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีการแต่งตั้งให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา (Teacher) มีตำแหน่งหรืออำนาจในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ ได้แก่ รักษาการในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่ม และหัวหน้ากลุ่มสาระ เป็นต้น มีการกำหนดผู้รับผิดชอบให้เหมาะสมกับกลุ่มงาน มอบหมายการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่แผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ มีการกระจายอำนาจหน้าที่การทำงาน จัดสรรทรัพยากรภายในองค์กรตามความต้องการเหมาะสม จัดโครงสร้างที่ยืดหยุ่น กำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบงานสอดคล้องกับความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญ เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานภายนอก เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษา โดยผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้นำในการทำงานเชิงรุกร่วมกับชุมชน อีกทั้งยังนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา (Technology) ตัวอย่างเช่น มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นตามปฏิทินการปฏิบัติงานลงเพจหรือเว็บไซต์สถานศึกษา หรือมีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ของงานแต่ละฝ่าย เป็นต้น เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ ๓ การติดตามตรวจสอบ (C: Check) คือ การวิเคราะห์การทำงานสำหรับการตรวจสอบจัดทำเครื่องมือในการประเมิน การประชุมร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา (Teacher) หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ (Human) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ชี้แจงจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคในการบริหารจัดการ ให้การช่วยเหลือกำกับดูแล และแนะนำการทำงานแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ดูแลการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและประเมินผล เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจนและต่อเนื่องภายใต้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการรายงานการประเมินตนเองทุกปีการศึกษา (Self Assessment Report : SAR) ซึ่งเป็นการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๔๕ เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ในแผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงานหรือ ปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ อีกทั้งเพื่อจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นในทุก ๆ ด้านต่อไป

ขั้นตอนที่ ๔ การพัฒนาปรับปรุง (A: Act) คือ การปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อให้การดำเนินงานในทุกกิจกรรมมีคุณภาพมุ่งสู่ความเป็นเลิศ (Update) เป็นการปรับแก้ตามผลการตรวจสอบ และประเมินในขั้นตอนก่อนหน้านี้ ถ้าผลการประเมินพบว่างานยังไม่สำเร็จตามเป้าหมายการจัดการศึกษาที่วางไว้ก็จะต้องเร่งรัด ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน หรือใช้เวลาในการทำงานให้มากขึ้น เพื่อจะสามารถทำงานที่คาดหวังไว้แล้วให้สำเร็จ แต่ถ้าผลการประเมินพบว่างานสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ในการดำเนินงานต่อไปก็จะ ได้ปรับเปลี่ยนตั้งเป้าหมายให้สูงขึ้น โดยการกำหนดนโยบายและมาตรการการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้มีการเพิ่มเติมความรู้ อยู่เสมอ (Knowledge) อีกทั้งต้องสร้างความตระหนักให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา (Head and Heart) เพื่อปรับความรู้อย่างเข้าใจที่ตรงกันต่อการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ร่วมใน การทำงาน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ไปสู่การพัฒนาองค์กรสู่ความสำเร็จต่อไป

การบริหาร “ สถานศึกษาคูณาภาพ สู่ ความเป็นเลิศ ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

รูปภาพที่ ๓ การบริหาร “ สถานศึกษาคูณาภาพ สู่ ความเป็นเลิศ ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการ
น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ

๔M๑S model

๘.๒.๓ ขั้นตอนการ แบ่งขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) การศึกษาประมวลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ ยกร่างขึ้น

๒) ศึกษา ทฤษฎีและงานวิจัยที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ เพื่อกำหนดองค์ประกอบเพิ่มเติม หรือพัฒนาให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๓) ปรับและพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่มีความสมบูรณ์ นำไปใช้บริหารงาน ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอำนวยการ กลุ่มงานจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและกลุ่มงานภาคีเครือข่ายและกิจกรรมพิเศษ

๘.๓ ระยะที่ ๓ ทดลองใช้ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ

ใช้เป็นนวัตกรรมการบริหารของสถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ สู่การขับเคลื่อนงาน ๓ กลุ่ม ให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดคุณภาพมีสัมฤทธิ์ผลเป็นที่ประจักษ์

๘.๓.๑ ขั้นการศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา

โดยมีการประเมินผลการใช้ รูปแบบการบริหาร “ สถานศึกษาคูณภาพ สู่ ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน ดังนี้

๑) ประเมินด้านความเหมาะสม

นำหลักการการมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน ผู้เชี่ยวชาญเข้ามามีบทบาทในการประเมินผลการใช้ รูปแบบการบริหาร “ สถานศึกษาคูณภาพ สู่ ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย พัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ภายใต้แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๕) โดยนำกระบวนการ และผลที่เกิดขึ้นจริงมาใช้ประกอบการประเมินผล

๒) ประเมินด้วยกระบวนการ

ดำเนินการประเมินผล กระบวนการตามขั้นตอนการใช้ รูปแบบการบริหาร “ สถานศึกษาคูณภาพ สู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ๔M๑S Model เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีจุดมุ่งหมาย พัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้อง และเหมาะสม โดยพิจารณา ในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด

๘.๓.๒ ผลการใช้รูปแบบการบริหาร “สถานศึกษาคูณภาพ สู่ ความเป็นเลิศ”

ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model

๑. เชิงปริมาณ

๑) ครูร้อยละ ๗๐ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามความแตกต่างของผู้เรียนโดยใช้ระบบการสอนทางไกลและมีบทบาทเป็นนักวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

๒) ผู้เรียนร้อยละ ๗๐ ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

๓) ผู้ปกครองร้อยละ ๗๐ มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลบุตรหลานในการเรียนรู้

๔) สถานศึกษามีฐานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร้อยละ ๑๐๐

๕) ลดการใช้ทรัพยากร ประหยัดวัสดุสำนักงาน ร้อยละ ๔๐

๖) สถานศึกษาสามารถให้บริการ และให้คำแนะนำด้านการเงินและพัสดุอย่างถูกต้องกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร้อยละ ๑๐๐

๗) สถานศึกษามีการตรวจสอบพัสดุและครุภัณฑ์อย่างถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐

๘) ผู้เรียนร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา

๙) สถานศึกษาสามารถให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและแก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่าง

เหมาะสม ร้อยละ ๘๐

๑๐) สถานศึกษาสามารถส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนทุกช่วงวัยอย่างหลากหลาย ร้อยละ ๘๐

๑๑) ผู้เรียนร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพ

๒. เชิงคุณภาพ

๑) ครูมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

๒) ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน มีสมรรถนะที่บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร

๓) ชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัดให้การยอมรับคุณภาพผู้เรียน

๔) สถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นระบบ สามารถสืบค้น และค้นหาได้ง่าย และสะดวกในการใช้งานมากยิ่งขึ้น

๕) สถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

๖) ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา

๗) สถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ มีระบบและขั้นตอนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๘) สถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอวังสาม มีมาตรฐานเฝ้าระวังและภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา ที่สามารถสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหา และส่งต่อ ผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

๙. ปัจจัยความสำเร็จ

การบริหาร “สถานศึกษาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ” ด้วยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษาด้วยรูปแบบ ๔M๑S model เกิดความสำเร็จได้เนื่องจากปัจจัย ดังต่อไปนี้

๙.๑ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีมแบบมีส่วนร่วมในการบริหาร

๙.๒ สถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ มีกระบวนการกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ มีการติดตามแบบกัลยาณมิตรเป็นระยะๆ

๙.๓ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ ร่วมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้ความมือในการดำเนินงานในทุกขั้นตอน และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการบริหารงานสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของผู้เรียนในทุกช่วงวัย

๙.๔ ผู้เรียนสถานศึกษาสกร.ระดับอำเภอวังสามหมอให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเป็นอย่างดี

๙.๕ คณะกรรมการสถานศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และร่วมระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

๙.๖ ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนส่งเสริมการทำกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคน

๙.๗ คณะผู้บริหารและผู้นำเทศสำนักงาน สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ ได้ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีการกำกับ ติดตาม นิเทศ อย่างต่อเนื่อง

๙.๘ องค์กรภายนอกอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารงานสถานศึกษา

๑๐. บทเรียนที่ได้รับ

๑๐.๑ การบริหารสถานศึกษาโดยนำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาเป็นกรอบการบริหาร ทำให้การบริหารนั้นครอบคลุมได้ทุกมิติ รวมทั้งเป็นเครื่องควบคุมการดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างมีคุณภาพ

๑๐.๒ การบริหารเพื่อเป็นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาและสังคมในยุคปัจจุบัน

๑๐.๓ ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑๐.๔ การทำงานเพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมาย สิ่งสำคัญ คือ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่ให้กับทีมงาน สนับสนุนการทำงานเป็นทีม และการทำงานแบบการมีส่วนร่วมของคณะครู ผู้เรียนและชุมชนรวมถึงหน่วยงานต่างๆ ทำให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

๑๐.๕ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถและความเป็นเลิศทางวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีวิตตามบริบทของสถานศึกษา ผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการที่ดี

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายวรินทร์ วิรุณพันธ์
นางสาวชมพูนุช หิริโกกุล

ผอ.สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดอุดรธานี
รอง ผอ.สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดอุดรธานี

คณะผู้จัดทำ

นางจิรประภา พิทักษ์สกุลพงศ์
นายณัฐพงศ์ โสภิน
นางสาวกัญฐธัญญา ผดุงไธย
นายอุทัย เหล่ามาลา
นายอนันต์ โชติรักษา
นางวิมล โสภิน
นายปริญญ์ แก้ววิชัย
นางสาวสุภาพร ฤทธิพันธ์
นางอรรวรรณ ศรีหรั่ง
ครู กศน.ตำบลทุกคน
ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทุกคน
ครูผู้สอนคนพิการทุกคน

ผอ.สกร.ระดับอำเภอวังสามหมอ
ครู
ครูผู้ช่วย
ครู กศน.ตำบล
ครู กศน.ตำบล
ครู กศน.ตำบล
ครู กศน.ตำบล
ครู กศน.ตำบล
ครู กศน.ตำบล

ปก/พิมพ์และรูปเล่ม

นางสาวชไมพร เหล่ารัตน์ศรี

ครู กศน.ตำบล

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวังสามหมอ
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดอุดรธานี
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ